

BEHRUZ ÇİNİCİ

1932 - 18 Ekim 2011, İstanbul

* Prof. Dr.; ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı.

BEHRUZ ÇİNİCİ

HALUK PAMİR*

ODTÜ Mimarlık Fakültesi'nin Değerli Mensupları, Mezunları ve Dostları,

ODTÜ Yerleşkesinin ve Mimarlık Fakültemizin sayın Altuğ Çinici ile ortak mimarı Behruz Çinici 18 Ekim 2011 günü vefat etmiştir.

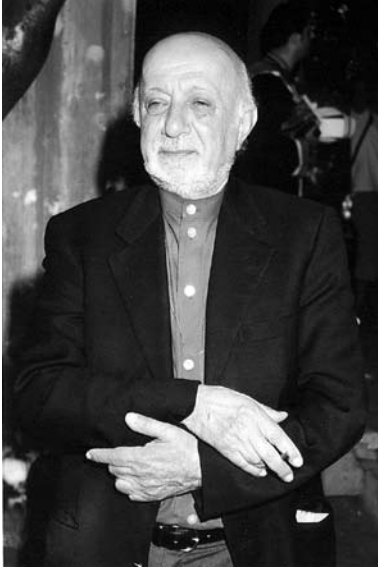
1966 senesinden beri yani 45 yıldır şahsen tanıdığım ve benden önceki, benim ve benden sonraki kuşaklar üzerinde işveren ve yönveren olarak etkin olmuş, eşiyle, oğluyla ve kızıyla tamamen tasarım dünyası içinde yaşamış, tasarlamak ve yapmak kadar mimarlık eyleminin kayıt edilmesi alanında da hassas bir büyüğümüzü kayıp ettik. Yaptığı eserlere ve çevrelerine sonuna kadar sahip çıkarak hepimize sahiplenme üzerine ders vermiş, Üniversitemizin

Kurucu Rektörlerinden sayın Kemal Kurdaş'ın korumasına mazhar olarak eşiyle beraber hayatımın ve sanırım birçoğumuzun hayatının uzun bölümünün geçtiği güzel ve yaşanabilir bir çevreyi büyük bir enerji ve sevgiyle tasarlamıştır. Biz de bu enerjiyi ve sevgiyi hissederek hem Mimarlık Fakültesi'ne hem çevresine, Üniversitemizin ve Fakültemizin dostlarının yardımıyla sahip çıkmaya ve Behruz Bey yaşarken ona ve değerli eşi Altuğ Hanım'a değişik ortamlar aracılığıyla teşekkür etmeye çalıştık. Üretimine sahip çıkmaya, yenilemeye, geliştirmeye devam ediyoruz.

Behruz Bey'e Allah rahmet eylesin diyor, Altuğ Hanım'a, Can'a ve Şebnem'e, Ayşegül'e ve eşine, ve torunlarına baş sağlığı diliyoruz.

Saygılarımla,
19 Ekim 2011

ÇİNİCİ YAPITLARIYLA YÜZYÜZE GELMEK*

KEMAL ARAN**

“Çinici’nin mimarisi ne bilinen kalıplara tam uyuyor ne de kolaylıkla anlaşılabilir. Onun yapıtlarını üreten sanat süreci aceleci tanımlara meydan okumaktadır. Geleneksel, modern, postmodern tanımlarını onun yapıtları için kullanmak, bir etiket gibi onun yapıtlarına yakıştırmak, Çinici mimarisinin anlamını öne çıkarmak için yeterli olmuyor. Çinici’nin yapı sanatı sürecini ve yapıtlarını etiketlemeyi daha az önemsemeliyiz. Ondan öğrenmeye bakalım, çünkü yapıtları modalara, akımların reçete dediği sınıflamalara tam uymuyor. Dolayısıyla Çinici’nin ODTÜ yerleşkesini, diğer yeni eserlerini önyargısız ve duyarlılıkla karşılamak hem olası, hem gerekli ve hem de daha doğrusudur. Sonradan yaratılmış ormanı, peyzajı çevresindeki doğayı, güçlü yerleşme şemasıyla kendi üzerinde odaklayan ODTÜ yerleşkesi, Çinici’nin ilk eserlerinden birisi. Bu yerleşke içerisinde Çinici’nin doğayı sarmalayan yapıtlarının

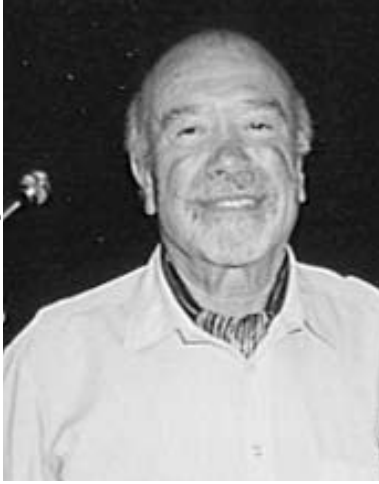
çeşitli ve değişen hacimleri arasında yaratılan doğa ile içli dışlı kentsel mekanlar bir korunma duygusunu insanda yaşıyor. Korunma duygusu ile birlikte yerleşke yapıtlarında yaratılan iç mekanlar sınırlarının ötesindeki dünyaya katılmakla insanı duyarlı bir çevreden yoksun bırakmıyorlar. Böyle kapsamlı ve zıt gibi gözükken doğru mekansal deneyimlerin Çinici yapıtlarında tipik olduğunu gözlemleyebilirsiniz. Örneğin bir Çinici yapıtına girdiğinizde mekansal seçimlerin ve deneyimsel olasılıkların sayısında beklentinin ötesinde eksilmeden ziyade artış olduğunu yaşayarak anlarsınız. Kesin şekillenmiş mekanlar, onları aydınlatan doğal ışık, insanı hayrete düşüren görüngüleri odaklayan doğrultular yardımıyla Çinici hayalgücünü ve yapıtlar içindeki dolaşım deneyimini beklenmedik mekanlarla sergiler. Çinici’nin yapıtlarını görmek ve dolaşmakla insanın kendi halinde olması gibi bir deneyimi yaşarsınız. Bu deneyimi tekrar etme beklentiniz yok olmaz. Çinici’nin yapıtları arasındaki ilişkiler zıt ve ilgi uyandıran deneyimleri aynı ölçüde sunar. Her ne kadar her bir ayrı yapı kendi bireysel fonksiyonunun eşsiz bir ifadesi olsa da ve diğer yapıtlardan büyüklük, biçim ve malzeme olarak farklılaşsa da ODTÜ yerleşkesindeki dış mekanlar bir yapıyı diğerine bağlayacak nitelikte parçalıdır. Daha kapsamlı mimari ile doğa birlikteliği duygusu orantısız benzerlikler, benzer elemanların tekrarı ve çeşitli yapı elemanları arasındaki ilişkilerin tekrarı gibi bütünüyle görsel ifadeler üzerinde kurulmuş gözükmez. Bu açıdan da insan birliktelik ve farklılığın aynı anda ortaya çıkışı içindeki salt duyuya karşı fakat doğru bir durum ile karşı karşıya kalır. Yapıtlar arasındaki mekanlar bir diğer sıradan gibidirler. İnsanın daha önce hiç deneyimlemediği bir varoluş ve kalite arz ederler. Bazı yapıtlar arasında özellikle üniversite allesi üzerinde ve Mimarlık Fakültesi çevresinde elle tutulabilir nitelikte enerji yüklü mekanlar bulunuyor. Çinici’nin böyle bir mimari yaratmaktaki amacının ve yapı sanatının ne olduğunu merak etmeliyiz. Yapı sanatı için teknoloji esastır, doğa ile doğrudan çalışmayı

üstlenen milyonlar için de bu böyledir. Şayet teknoloji ayrıntıya girerek insanları doğrudan bölüyorsa, tasarımı yapımdan ayırıyorsa netice olarak o sadece kavramları maddeleştiren hantal bir araç durumuna girer. Sanat tasarıma ancak aklın bir gölgesinde indirgenir. Çinici doğal olanın kültürel olan içine değişiminin kendi elleri içinde olduğunu ve ışığı, mekanı ve yapıyı ayakta tutan teknolojiyi yaratıcı bir eylem içerisinde işlemesini iyi bilir. Çinici teknolojinin tasarımı yapımdan ayırmasına izin vermez. Bu yerleşke içinde somut biçimde ortaya konanlar ve bütün diğer varlıklarla ilgilenildiği izlenimi verenler ve belirtiler sadece duyumlarımızı değil, tinsel varlığımızı da beslemekte. Daha kapsamlı olan bütün yani yerleşke ölçeğindeki kentsel düzen, yapıtlar ve aralarındaki ve çevrelerindeki mekanlar insanın hayalgücünü ve ilgisini uyararak nitelikler. Çinici mimarisi sadece belirgin tektonik yapıya özgü nitelikleri sebebiyle değil fakat yaratmaya yardımcı olduğu ekolojik, sosyal ve insancıl amaçlara hizmet eden planlama ve programlama nitelikleriyle de önemlidir. Ve buluşlarımla okuyan veya dinleyenlere kendi çabalarıyla Çinici mimarisini anlamaya yardımcı olurken onun yapıtların sıradan yapıtlar olmadığını, birden çok anlama gelebilen ve çok çeşitli, bazen zıt yorumlara açık olduğunu bir kez daha fark ettim. Bütün gerçek sanat çalışmalarında olduğu gibi mimari yapıtlar da yaratıcılarının amaçlarını daima aşmışlardır. Bu yapıtlar, algılayan ve kullananlar için bitmek tükenmek bilmeyen anlam kaynağı oluşturmuşlardır. Her bir okuyucu veya dinleyici, bu yapıtları deneyimleyenler, kendi görüş ve deneyimlerine temellenmiş olarak Çinici’nin yapıtlarına farklı tepki göstereceklerdir. Bazıları Çinici mimarisi hakkındaki şüpheciliğimi ve zıt duygularımı paylaşırken diğerleri onu ivedilikle cezbedici ve sempatik bulabilir. Her iki tepki de Çinici’nin yapıtlarını kendi üslubum içinde anlamak için ondan öğrenmek yolunda çekimlenebilecek zevklerin ve yararlılıkların önünde durmamalıdır.

12 Eylül 2003

* Yazı ilk kez şu kaynakta yer almıştır: Cengizkan, A. (2005) ODTÜ Mimarlık Fakültesi Acaba Nasıl Bir Oluşum? / Behruz Çinici ile bir Sohbet, *Betonart*, Sonbahar 2005, s:8; 30-41.

** ODTÜ Mimarlık Bölümü Emekli Öğretim Üyesi.

ALAADDİN EGEMEN
(1926 - 10 Kasım 2011)

ALAADDİN EGEMEN

HALUK PAMİR*

Değerli Arkadaşlarım, ODTÜ
Dostları,

Üniversitemizin ve
Türkiyemizin çok sayıda
kurumunu bitkilendirme
önerileri ve uygulamaları ile
zenginleştiren, birçoğumuza bitki
şekillenmelerinin karmaşıklığının
ve doğal peyzajın olumlu etkisini
öğreten hocamız ve dostumuz
Alaaddin Egemen 10 Kasım 2011
günü vefat etti.

ODTÜ'deki çabanın iyi
sonuçlarına hepimiz şahitiz.
Bu başarıyı Ağa Han Mimarlık
Ödülleri de 1995 yılında ODTÜ
Ağaçlandırma Projesi'ne ve
kendisine ödül vererek tanıdı
(30.000.000 fidanın dikiminde
ilk elden, elleriyle ve yönetici
olarak katkı yaptı). Kurduğu
bitkisel ortam aracılığı ile, doğal
yaşamın evrelerini genelde bütün
ODTÜ yerleşkesinde, özelde ise
birçok gizli köşesinde çok büyük
mutlulukla yaşıyoruz.

Alaaddin Bey'i ilk olarak,
1966 yılında aldığım ve Sayın
Prof. Dr. Gönül Evyapan ile
yönettikleri 'Peyzaj Mimarisi'
dersi kapsamında tanıdım.

Bitkilerin değerini anlamaya onlara
hak vermeye birçok öğrenci arkadaşım
gibi böyle başladım. 1982 den sonra
Alaaddin Hoca ile beraber yaptığımız
projelerde ilişkimiz dost olarak gelişti.
Batı-Kent ve TAI peyzaj planlama ve
tasarım süreçlerine ODTÜ Mimarlık
Bölümü'nden bir grupla katıldım,
uygulamalarına da şahit oldum. Bu zor
ve geniş uygulamalarda bile Alaaddin
Bey'in olduğu ortamlarda ve anlarda
tek bir gerilim işareti yoktu. Herşey güle
oyuna yapıldı. Hepsinde kucağında
taşıdığı ağaçlar tuttu, bitkiler tuttu. Bu
bir peyzajcı için ne güzel bir miras.

Hocanın yumuşak başlı ve yumuşak
dilli insanlığını (arada sırada
boksör olduğunu hatırlatsa da ben
sertliğe hiç şahit olmadım), hal hatır
sormadaki nezaketini (gerçekten
size değer verdiğini hissederdiniz)
hiç unutmuyacağım. Bence bu da
çok güzel bir miras. Ama 2010 yılı
mezunlar günü akşamı yapılan OMİM
yemeğindeki zarif dansla vedasını hiç
unutmayacağız.

Alaaddin Egemen hocamıza Allahtan
rahmet, ailesine ve bütün dostlarına baş
sağlığı diliyorum.

Saygılarımla.

ALAADDİN EGEMEN

SUNA GÜVEN**

Alaaddin Egemen'i ODTÜ'de işe
başladığım 1985 yılında tanıdım.
Kampüs arazisindeki çeşitli
sorumlulukları nedeniyle genellikle
misafirhanedeki lojmanında kalırdı.
O dönemde benimle birlikte
misafirhanede kalan gençlerle sıkı bir
dostluk kurdu. Üniversite dünyası ile
sınırlı olmayan geniş bir muhiti vardı.
Hayatın içinde yaşardı. Belki biraz
da bu yüzden sohbeti hoş, hikayeleri
boldu. Konuşmayı ve paylaşmayı
sevdiği için akşam saatlerinde odasında
değil, salonda bizimle oturmayı tercih
ederdi. Onu dinlemeye doyamazdık.
Doğayı, ağaçları, otları, insanları,
öğrencileri, ODTÜ'yü, show dünyasının
perde arkasını, Nükhet Duru'nun
hanımefendiliğini daldan dala atlayarak
tatlı tatlı anlatırken ağızımız açık onu
dinlerdik. Ayaklarımızı uzatarak, ya
da koltuğa gömülerek, kahkaha atarak,
gerinerek, esneyerek aile sıcaklığında
geçen o akşamları unutamam. Hele
önemli maçların olduğu akşamlarda,

koltuklar salona dizilir, sahaya,
tribünlere gitmeye gerek kalmazdı.
Futboldan hiç anlamadığım halde, ben
de Alaaddin Bey orada olduğu için
herkesle birlikte maç izlemeye aşağıya
salona inerdim. Bol kepçe alkış, sevinç,
zıplama, yuhalama, bağırma ve ıslıkla
kaç kez birlikte maç izledik.

Daha sonraki yıllarda onunla hep
fakültenin koridorlarında, ofis veya
sınıf önlerinde karşılaştık. Selam alan,
selam veren bir insan olmayı sürdürdüm.
Sohbetlerimiz yıllarca devam etti.
Fakültede daha yakından tanıma fırsatı
bulamadığım birçok kişiye Alaaddin
Bey'in bana anlattığı onlarla ilgili
hikayeleri sayesinde onlar farkına
varmadan uzaktan yakınlaştığımı
hissettim. Dolaylı ve biraz muzipçe de
olsa, uzun zamandan beri fakültede olan
bazı kişileri, dolayısıyla da fakültenin
mayasını daha iyi anlamam için bana
bir pencere açtı. İnsan odaklı, anlamsız
bulduğu çekişmeler onu çok üzerti.
Sanırım herkesle iyi geçinmeye çalışması
bundandı.

Zaman içinde ailemin birçok ferdi
tanıdı, yeri geldiğinde Kıbrıs'a onlara
selamı hiç eksik etmedi. Kıbrıs'taki
ailem de ODTÜ'de çalışan kızlarının
çalışma ortamına ilişkin insancıl bir
boyutu tanıdıkları için mutlu oldular.
Karşılaştığımızda hatırımlı sorarken
bana "benim güzel kızım" demeden
söze başlamazdı. Bunu sevdiğilerine
hep yapar, onlara ayrıcalıklı olduklarını
hissettirirdi. Onun şimdi ne çok güzel
kızları ve oğulları var.

Alaaddin Egemen, balığın iyisini, nerede
ne zaman yeneceğini bilirdi. Yaz geldi,
kış geldi, sonra yine yaz, yine kış. Yıllar
geçti. Randevumuzu hep erteledik,
uygun bir zamanı bekledik durduk.
Hani oturup balık yiyecektik?

7 Aralık 2011

EGEMEN HOCA

HALİT GÜRSENER***

alaatin abi, adnan taşpınar, dündar
hocanın yürütücülüğünde
bendeniz çomezle güllhane
hastahanesinin projesini yapmıştık,
ben abi dedim öyle kaldıydı ilişkimiz.
latinceyi biraz merakım olmuştu ağaç
adlarından
ateş dikenini ardıcı nereye göre nasıl
dikileceğini anlatıyordu
dündar hocaya bana, adlarını veriyordu

* Prof. Dr.; ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı.

** Prof. Dr.; ODTÜ Mimarlık Fakültesi

*** ODTÜ Mimarlık Fakültesi 1974 Mezun

ezbere latincesinden
ben de ağaç damgalarını
bastırıyordum sonra şablon.
beşbin kadar bitkiyi latincesiyle
bildiğini,
ilk bürom olunca sanki olmazsa
olmazmış gibi
onbes kadar ağaç ıstampası
yaptırıştım
bi projemde de denk gelip
kullanmadım onları. ama kalmış
işte.
ıstampası kurumuşmuş mürekkebi
kalmamışmış kimin umurunda
guajı hazırladık oynayalım kızım
bi orasına bi burasına vuruyoruz
kağıdın eğleniyoruz
o günler de geldi aklıma. elimde
evirir çevirirken damgayı
tam da düşünüyordum alaattin abi
napıyordur,
o damgadan geriye bi biz kaldık
diye...
en son birinci eryamanlarda birlikte
toplantılara girip
eskileri anmıştık biraz hüzünlü...
-baba daldın yine...
-dalıyorum kızım arada bir
şekerdendir, hadi ben kırmızı
ağaççık yapıcım
-ben de maviii
maviliklerde uyu alaattin abiii...

*Prof. Dr., ODTÜ Metalurji Mühendisliği
Bölümü.

**Dr., ODTÜ Modern Diller Bölümü.

İNSAN FANİDİR!

EKREM SELÇUK*

Bozkırı Yeşertenler,

Bir ODTÜ sevdalısı daha göçtü gitti...

Alaaddin Egemen.Hoca, daha doğrusu kendi ifadesiyle Üstad, bu gözünüzün alabildiğine baktığınız yeşilin her tonu, sarının en keskininden en solgununa kadar renk cins harikası Floranın yaratıcısı ladin, sedir, kara çamın manevi babaları idi. Piposu, kısa boyu ve yürüme zorluğuna rağmen dokunduğu her dal inatla yeşerme savaşı vermiş. Alaaddin Bey de taş duvarlı hudut karakolunda sanki birileri gelip alıp götürülecek diye çamumuzu, gülümüzü korumuştur.

Alaaddin Egemen kumaşı farklı bir muhteremdi. Onun gülümseyen yüzü ve dünyası hep gençlikten yana idi, gençleri severdi, onlarla birlikte olmaktan sonsuz mutluluk alırdı. Sadece ODTÜ değil, Bilkent ve Çankaya üniversitelerinin yeşili de onu eseridir.

İnsan fanidir, yaptıkları kalır...

Allah Rahmet Eylesin.

ÜSTAD MİMAR ALAADDİN EGEMEN'İN ARDINDAN

BEGÜMŞEN ERGENEKON**

Sayın Hocamız merhum Alaaddin Egemen'i, anlamlı bir gün olan 10 Kasım 2011 Perşembe günü Ankara'da hayata veda ettikten ve onun, 12 Kasım 2011 cumartesi günü Karşıyaka

Mezarlığı'nın, bir tepe üzerine kurulmuş camisindeki tabutu başında bekledikten sonra; cenaze namazı kılınacağı zaman ileri görüşlü imam, ön safların erkeklere terk edilmesini istedi ama isteyen hanımların, onların arkasında cenaze namazı için saf tutabileceğini de belirtti. Ardından hocamızı çok sevdiği ağaçlıklar arasından geçirerek ebedi istirahatgahına uğurladık.

Ailesinden, başta kızı Sibel Egemen (TED Koleji mezunu, Türk pop sanatçısı) ve damadı Ahmet Bey, ODTÜ camiasından temsilciler, komşuları, arkadaşları ve İstanbul'dan yakınları, kayınpederi besteci Muzaffer İlkar'dan, o gün bir kez daha anlam kazanan "Mademki gidiyorsun, bırakıp burada beni", "Şarkılar seni söyler dillerde nâğme adın", "Beni canımdan ayırdı, gönlümü yıktı temelden", "Gönül penceresinden ansızın bakıp geçtin", "Tadı yok sensiz geçen ne baharın ne yazın", "Gözlerimden yüzün, kulaklarımdan sesin silinmedi senelerdir" dizeleri oradaydılar! Hep bir ağızdan kendisini "İyi Biliriz" ve hakkımız "Helal Olsun" dedik.

Tabiat Ana'ya, onun evlatları bitkilere, hayvanlara ve insanlara; doğayı ve ağaçlandırdığı ODTÜ yerleşkesini koruyacak nesillerin bilimsel eğitimine büyük değer veren; hepsine aynı nezaketi gösteren Alaaddin Egemen "Kubbemizde Hoş bir Seda" bırakarak aramızdan aydıldı: Sevenleri onu daima şükranla anacak. Rahat uyusun ve de toprağı bol olsun.

Saygılarımla